

Omvårdnadsförvaltningen

Tjänsteskrivelse

2022-01-27
ON/2020:1

Omvårdnadsnämndens årsredovisning 2021

Förslag till beslut

Omvårdnadsnämnden godkänner årsredovisningen 2021.

Sammanfattning

Nämnden har haft fortsatt fokus på att minska smittspridningen av den pågående pandemin (Covid-19). I samverkan med Region Stockholm sker provtagning och smittspårning samt vaccination i nämndens verksamheter. Det tillfälliga besöksförbudet som godkändes av Folkhälsomyndigheten togs bort i början på året därefter har vård- och omsorgsboenden anpassat sina lokala besöksrutiner utifrån rekommendationer från Smittskydd Stockholm. Seniorträffsaktiviteter har anpassats och nya arbetssätt tillämpas för att nå fler Solnabor i form av hembesök, uteaktiviteter, telefon- och videosamtal och digitala mötesplatser. Seniorträffarna samt nämndens restauranger och kaféer öppnade i anpassad form under hösten. Biståndsbedömda dagverksamheter för äldre öppnade med anpassad verksamhet i slutet på juni.

Omvårdnadsnämnden har beslutat att anta Mango Omsorg AB, som utförare för gruppboendena Södra Långgatan och Jungfrudansen. Södra Långgatan är en ny gruppboende som öppnar 1 februari 2022. Jungfrudansens gruppboende är en befintlig gruppboende som drivs av Mango Omsorg och som får förlängt förtroende.

Kommunfullmäktige beslutade i stadens verksamhetsplan och budget för 2021 om fyra mål för omvårdnadsnämnden. Ett av målen bedöms uppfyllas och tre av målen bedöms uppfyllas till stor del.

Uppdraget att ta fram en strategi för kompetensutveckling inom äldreomsorgen har avrapporterats till omvårdnadsnämnden i juni. Uppdraget att tillvarata erfarenheter från hanteringen av pandemin i verksamheterna avrapporterades till kommunstyrelsen i december och avrapporteras till omvårdnadsnämnden i samband med årsredovisningen.

Nämndens nettokostnader uppgår till 861,8 mkr vilket är en minskning med 35,9 mkr (4 %) jämfört med föregående år. Förändringen förklaras huvudsakligen av att nämnden under året i snitt har haft 70 stängda platser inom särskilt boende.

Omvårdnadsnämnden visar ett överskott på 72,1 mkr i jämförelse med årets budget. Detta förklaras främst av att nämnden haft ett minskat behov om omkring 70 platser inom särskilt boende jämfört med behoven före pandemin.

Elisabet Sundelin
Förvaltningschef

Veronica Hässelborg
Chefscontroller

SOLNA STAD

Årsredovisning 2021

OMVÅRDNADSNÄMNDEN

ON/2020:1, behandlas på omvårdnadsnämndens sammanträde tisdagen den 15 februari 2022

Innehållsförteckning

Förvaltningsberättelse.....	3
Sammanfattning.....	3
Händelser av väsentlig betydelse.....	3
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.....	4
Mål och uppdrag.....	5
Ekonomisk analys.....	10
Väsentliga personalförhållanden	12
Tvärsektoriella frågor.....	13
Förväntad utveckling.....	15
Konkurrensutsättning.....	16
Intern kontroll.....	17

Förvaltningsberättelse

Sammanfattning

Nämnden har haft fortsatt fokus på att minska smittspridning av den pågående pandemin (Covid-19). I samverkan med Region Stockholm sker provtagning och smittspårning samt vaccination i nämndens verksamheter. Det tillfälliga besöksförbudet som godkändes av Folkhälsomyndigheten togs bort i början på året därefter har vård- och omsorgsboenden anpassat sina lokala besöksrutiner utifrån rekommendationer från Smittskydd Stockholm. Seniorträffsaktiviteter har anpassats och nya arbetssätt tillämpas för att nå fler Solnabor i form av hembesök, uteaktiviteter, telefon- och videosamtal och digitala mötesplatser. Seniorträffarna samt nämndens restauranger och kaféer öppnade i anpassad form under hösten. Biståndsbedömda dagverksamheter för äldre öppnade med anpassad verksamhet i slutet på juni.

Omvårdnadsnämnden har beslutat att anta Mango Omsorg AB, som utförare för gruppboendena Södra Långgatan och Jungfrudansen. Södra Långgatan är en ny gruppboende som öppnar 1 februari 2022. Jungfrudansens gruppboende är en befintlig gruppboende som drivs av Mango Omsorg och som får förlängt förtroende.

Kommunfullmäktige beslutade i stadens verksamhetsplan och budget för 2021 om fyra mål för omvårdnadsnämnden. Ett av målen bedöms uppfyllas och tre av målen bedöms uppfyllas till stor del.

Uppdraget att ta fram en strategi för kompetensutveckling inom äldreomsorgen har avrapporterats till omvårdnadsnämnden i juni. Uppdraget att tillvarata erfarenheter från hanteringen av pandemin i verksamheterna avrapporterades till kommunstyrelsen i december och avrapporteras till omvårdnadsnämnden i samband med årsredovisningen.

Nämndens nettokostnader uppgår till 861,8 mkr vilket är en minskning med 35,9 mkr (4 %) jämfört med föregående år. Förändringen förklaras huvudsakligen av att nämnden under året i snitt har haft 70 stängda platser inom särskilt boende.

Omvårdnadsnämnden visar ett överskott på 72,1 mkr i jämförelse med årets budget. Detta förklaras främst av att nämnden haft ett minskat behov om omkring 70 platser inom särskilt boende jämfört med behoven före pandemin.

Händelser av väsentlig betydelse

Nämnden har haft fortsatt fokus på att minska smittspridning av den pågående pandemin (Covid-19). I samverkan med Region Stockholm sker provtagning och smittspårning samt vaccination i nämndens verksamheter. Det tillfälliga besöksförbudet som godkändes av Folkhälsomyndigheten togs bort i början på året därefter har vård- och omsorgsboenden anpassat sina lokala besöksrutiner utifrån rekommendationer från Smittskydd Stockholm. Seniorträffsaktiviteter har anpassats och nya arbetssätt tillämpas för att nå fler Solnabor i form av hembesök, uteaktiviteter, telefon- och videosamtal och digitala mötesplatser. Seniorträffarna samt nämndens restauranger och kaféer öppnade i anpassad form under hösten. Biståndsbedömda dagverksamheter för äldre öppnade med anpassad verksamhet i slutet på juni.

Omvårdnadsnämnden har beslutat att anta Mango Omsorg AB, som utförare för gruppboendena Södra Långgatan och Jungfrudansen. Södra Långgatan är en ny gruppboende som öppnar 1 februari 2022. Jungfrudansens gruppboende är en befintlig gruppboende som drivs av Mango Omsorg och som får förlängt förtroende.

På grund av färre ansökningar till vård- och omsorgsboende, korttidsplatser och fler avlidna som följd av den pågående pandemin har nämnden betydligt fler tomma platser än normalt. Nämnden har för närvarande, 31 december, tillfälligt sagt upp 65 platser.

Under pandemin har digitaliseringsfrågorna fått ett större fokus i arbetssätt och metoder men även för enskilda vårdtagare. Den digitala utvecklingen ger möjligheter att skapa effektivare arbetssätt samt underlätta rekrytering av chefer och vårdpersonal i framtiden. Införande av digital natillsyn i hemtjänst har genomförts som ett led i

satsningen Solna 2025 och morgondagens moderna hemtjänst. Vårdplaneringar med sjukhus och enskilda vårdtagare sker i högre grad med stöd av välfärdsteknik. Installation av Wi-Fi i de enskildas lägenheter på vård- och omsorgsboendena pågår. Nämnden fortsätter även att utveckla samverkan med civilsamhället tillsammans med stadsledningsförvaltningen.

Det finns kvalitetsdeklarationer inom alla nämndens verksamhetsområden. Vid avtalsuppföljningar följs följsamhet till kvalitetsdeklarationerna upp med utförarna och vid eventuella brister läggs detta in i utförarens utvecklingsplan för åtgärder.

Nämnden arbetar systematiskt med synpunkter, klagomål och avvikelser. Verksamheten arbetar i samverkan med utföraren för att åtgärda brister och klagomål. Sammanställning av klagomål görs en gång per år till nämnden, Lex Sarah anmälningar redovisas två gånger per år till nämnden och Lex Maria anmälningar kontinuerligt samt i patientsäkerhetsberättelsen en gång per år.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Verksamheten inom Solna stad bedrivs inom stadens nämnder samt i form av aktiebolag, kommunalförbund och i stiftelseform. Styrningen i Solna stad utgår från ett system för samlad ekonomi- och verksamhetsstyrning samt gällande lagstiftning, föreskrifter och nationella mål för den kommunala verksamheten. Utgångspunkten är en sammanhållen målstyrning, där kommunfullmäktige anger inriktning och ekonomiska ramar för styrelse och nämnder. Det sker i Solna stads verksamhetsplan och budget, som är stadens främsta styrdokument. Den årliga verksamhetsplanen och budget kompletteras inom vissa områden med andra styrande dokument som policyer, strategier, riktlinjer, planer och program.

Styrelse och nämnder ska, med utgångspunkt från kommunfullmäktiges inriktning, precisera och fastställa en verksamhetsplan och budget utifrån föreslagna ekonomiska ramar. Hänsyn ska tas till viktiga förändringar i omvärlden såsom ändringar i lagstiftningen och förändringar i befolkningsstrukturen. Styrelse och nämnder ska till sin verksamhetsplan och budget besluta om internkontrollplan och konkurrensplan för verksamheten.

Utifrån styrelsens och nämndernas mål samt ekonomiska ramar ska förvaltningsledningen utarbeta verksamhetsplan och budget i dialog med sina enheter. Enheterna ska arbeta fram sina mål/aktiviteter, vilka i sin tur ska brytas ned till individuella mål/aktiviteter för varje medarbetare. Målen/aktiviteterna tydliggör medarbetarens ansvar och befogenhet i det gemensamma arbetet med att uppnå enhetens, nämndens och stadens mål.

I Solna stads styr- och uppföljningssystem ingår uppföljning och utvärdering. Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten följs upp och utvärderas i den omfattning som krävs för att ha en god kontroll. Befarade avvikelser, som inte är ringa, ska omgående informeras om till kommunstyrelsen som har uppsikt över nämndernas verksamhet, uppföljning och utvärdering. Uppföljning och utvärdering för Solna stad behandlas av kommunstyrelsen och kommunfullmäktige per 30 april, 31 augusti (delårsrapport) och 31 december (årsredovisning). De övergripande målen, nämndmålen och uppdragen samt stadens finansiella mål följs främst upp i delårsrapporten och i årsredovisningen.

Solna stads verksamhet bedrivs i vissa delar i aktiebolag, kommunalförbund eller stiftelseform. Kommunfullmäktige utser ledamöter till bolagsstyrelser och stiftelser samt utser ledamöter till förbundsfullmäktige för kommunalförbunden. Kommunfullmäktige väljer också ägarombud till bolagsstämmor. Kommunstyrelsen ansvarar för att företagen sköter verksamheten på ett ändamålsenligt sätt och att tillräcklig samordning sker med övrig kommunal verksamhet. Stadens styrning utgår ifrån lagstiftning inom området och de styrdokument som särskilt utfärdats av kommunfullmäktige i form av företagspolicy, bolagsordningar, ågardirektiv, särskilda direktiv, avtal eller förbundsordningar och medlemsdirektiv.

Uppsiktsplikten fullgör kommunstyrelsen genom att krav ställs på företagen om att lämna löpande information från sin verksamhet enligt ett fastställt rapporteringssystem. Koncernredovisning upprättas per sista augusti och sista december. För stiftelser gäller särskilda stadgar. Ägarförhållandena varierar i de olika bolag/förbund som ingår i Solna stads koncern och därmed formerna för uppsikt.

Omvårdnadsnämndens ansvarsområden

Omvårdnadsnämnden ansvarar för stadens äldreomsorg samt för omsorg om personer med funktionsnedsättning. Ansvarsområdet omfattar myndighetsutövning och verksamheterna styrs i stor utsträckning av socialtjänstlagen (SoL), hälso- och sjukvårdslagen (HSL) samt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Bland de verksamheter som nämnden ansvarar för finns boende, omsorg och service i ordinärt boende, daglig verksamhet, dagverksamhet, hälso- och sjukvård inom LSS-området med mera.

Mål och uppdrag

Kommunfullmäktige har i Solna stads verksamhetsplan och budget 2021 med inriktning för 2022-2023 beslutat om nämndmål och uppdrag för nämnderna.

Nämndmål

Kommunfullmäktiges beslutade mål för nämnden följs främst upp i delårsrapport per augusti och i årsredovisningen. Måluppfyllelsen för nämndmålen bedöms genom en sammanvägning av genomförda aktiviteter och relevanta mått. Målen bedöms enligt:

- Målet uppfylls i år
- Målet uppfylls till stor del i år
- Målet uppfylls delvis i år
- Målet uppfylls inte i år

En sammanfattning av bedömningarna för nämndmålen ser ut så här:

Nämndmål
 Solnabor som bor på vård- och omsorgsboende ska känna sig trygga, nöjda och få ett gott bemötande.
 Solnabor som har hemtjänst ska ha möjlighet att leva och bo självständigt under trygga förhållanden.
 Solnabor med funktionsnedsättning ska kunna leva och bo självständigt under trygga förhållanden och ha en aktiv och meningsfull tillvaro.
 Den besvärande ensamheten bland solnabor, som har hemtjänst eller som är boende på vård- och omsorgsboende, ska minska.

Solnabor som bor på vård- och omsorgsboende ska känna sig trygga, nöjda och få ett gott bemötande.

- Målet uppfylls till stor del i år

Måluppfyllelsen för trygghet, gott bemötande och nöjdhet mäts i första hand genom årliga nationella brukarundersökningar på vård- och omsorgsboenden, som vanligtvis genomförs under våren. I början på året meddelade Socialstyrelsen att årets mätningar kommer att genomföras först i början av 2022, vilket innebär att någon mätbar siffra inte kan presenteras för året. Som komplement till resultaten i de nationella brukarundersökningarna genomför nämnden individuppföljningar. Arbetet med individuppföljningar av de boendes upplevelse av bemötande och trygghet med fördjupade kvalitetsfrågor pågår kontinuerligt under året. Uppföljningen visar att merparten av de boende upplever att de alltid/oftast får ett bra bemötande från personalen och majoriteten av de boende känner sig alltid/oftast trygga. Detta resultat är i linje med föregående års resultat.

Pandemin har fortsatt påverkat de boendes situation på vård- och omsorgsboende under 2021. Verksamheterna följer Smittskydd Stockholms riktlinjer, vilket bland annat innebär anpassning av aktiviteter för att minska risk för smittspridning.

Utförarna har fortsatt arbeta med brukarundersökningsresultat från 2020 på verksamhetsnivå och de har utifrån resultatet och avtalsuppföljningen gjort egna utvecklingsplaner med planerade aktiviteter för bland annat bättre

bemötande, ökad trygghet och nöjdhet. Aktiviteter och resultat har följts upp enligt omvårdnadsnämndens uppföljningsplan för 2021.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- För att stödja målet har nämnden tagit fram en strategi för kompetensutveckling för medarbetare inom äldreomsorgen.
- Staden har rekviderat stimulansmedel för att arbeta med olika projekt i syfte att höja kvaliteten i verksamheterna. Ett av projekten som pågått under året är "Skapa meningsfull tillvaro med den äldre i fokus". Med stöd av satsningen äldreomsorgslyftet har tre medarbetare påbörjat sin utbildning till undersköterska och 17 har påbörjat sin specialistutbildning för undersköterskor.
- Nämnden har inrättat "Metodikum" ett kliniskt träningscentrum som ger vård- och omsorgsmedarbetare möjlighet att träna på sina kliniska färdigheter för att bibehålla och utveckla sin kompetens.
- Verksamheterna har fortsatt att registrera och arbeta med tillgängliga kvalitetsregister för att stödja målet.

Solnabor som har hemtjänst ska ha möjlighet att leva och bo självständigt under trygga förhållanden.

 Målet uppfylls till stor del i år

Måluppfyllelsen för trygghet, gott bemötande och nöjdhet mäts i första hand genom årliga nationella brukarundersökningar för hemtjänst, som vanligtvis genomförs under våren. I början på året meddelade Socialstyrelsen att årets mätningar kommer att genomföras först i början av 2022, vilket innebär att någon mätbar siffra inte kan presenteras för året. Individuppföljningar har genomförts och under året har totalt 111 individuppföljningar inom hemtjänst genomförts, varav 95 brukare har besvarat de kvalitetsfrågor som ställts. Uppföljningarna visar att 99 procent av brukarna alltid eller oftast upplever att de blir väl bemötta av hemtjänsten, 100 procent av de tillfrågade känner sig trygga med sin hemtjänst och 97 procent upplever att de alltid eller oftast får vara med och påverka den hjälp de får.

På grund av pandemin var dagverksamheterna stängda under våren. I syfte att erbjuda sociala kontakter för besökare till dagverksamheterna, fortsatte dagverksamhetens personal då att göra hembesök och bland annat gå promenader tillsammans med besökarna. Denna alternativa form av dagverksamhet pågick fram till slutet av juni 2021, då dagverksamheterna återöppnades i anpassad form. De förebyggande hembesöken ersattes under året med telefonsamtal och 396 samtal genomfördes med 80- och 90-åringar under året och ytterligare 72 samtal med pensionärer som tidigare fått hembesök.

Utförarna har fått brukarundersökningsresultat på verksamhetsnivå för 2020 och de har utifrån resultatet och avtalsuppföljningen gjort egna utvecklingsplaner med planerade aktiviteter för bland annat bättre bemötande, ökad trygghet och nöjdhet. Aktiviteter och resultat har följts upp enligt omvårdnadsnämndens uppföljningsplan för 2021.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Verksamheterna har fortsatt att följa upp personalkontinuiteten för hemtjänstkunder som har flera hjälpinsatser per dag. Varje månad följs statistiken upp i ett verksamhetssystem med återkoppling till utförarna. Personalkontinuiteten i hemtjänsten ligger på en fortsatt god nivå trots pandemin.
- För att stödja målet har nämnden tagit fram en strategi för kompetensutveckling för medarbetare inom äldreomsorgen.
- Staden har rekviderat stimulansmedel för att arbeta med olika projekt i syfte att höja kvaliteten i verksamheterna. Genom "Äldreomsorgslyftet" utbildar sig 10 medarbetare inom hemtjänsten till

undersköterskor och en medarbetare till vårdbiträde. Även pilotprojektet "Seniorträffen kommer" med förebyggande friskvård i hemmet har fortsatt under året.

- Arbetet har fortsatt att införa digitala lösningar inom hemtjänsten. Införandet av digital natttillsyn har genomförts. Digitala alternativ utreds även för hemtjänstinsatserna matdistribution och inköp för att den enskilde själv i större utsträckning ska kunna genomföra beställning av varor i likhet med andra medborgare. En digital fixare har anställts för att minska det digitala utanförskapet hos personer med hemtjänstinsatser.

Solnabor med funktionsnedsättning ska kunna leva och bo självständigt under trygga förhållanden och ha en aktiv och meningsfull tillvaro.

● Målet uppfylls i år

Måluppfyllelsen mäts vartannat år i nationella brukarundersökningar. Mätningen genomfördes hösten 2021. Brukarna i undersökningarna är personer med boendestöd, personer med funktionsnedsättning som bor i grupp- eller servicebostäder samt personer som deltar i daglig verksamhet.

Brukarundersökningen för personer boende på service- eller gruppboende samt deltagare på daglig verksamhet enligt LSS och personer med insatsen boendestöd genomfördes i Solna stad under 2021.

Undersökningen visar att 82 procent av de boende i servicebostad upplevde att de fick den hjälp de behövde från personal, vilket är samma resultat som år 2019. 70 procent kände sig trygga med all personal hemma (år 2019: 82 %). 71 procent upplevde att de förstår vad personalen menade (år 2019: 68%).

Undersökningen visar att 79 procent av de boende på gruppboende upplevde att de fick den hjälp de behövde (år 2019: 84 %). 88 procent kände sig trygga med all boendepersonal (år 2019: 85 %). 88 procent upplevde att de förstår vad personalen menade (år 2019: 79%).

Måluppfyllelsen inom daglig verksamhet har förbättrats inom samtliga områden i jämförelse med den senaste undersökningen 2019. Andel av deltagarna som upplever att alltid får efterfrågad hjälp uppgår till 88 procent (84 % 2019), andel som upplever att all personal bryr sig om dem uppgår till 92 procent (77 % 2019), andel som uppger att de förstår vad personalen menar uppgår till 87 procent (66 % 2019), andel som känner sig trygga med all personal uppgår till 89 procent (64 % 2019).

Andel personer med insatsen boendestöd som upplever att alltid får efterfrågad hjälp var högre än resultatet 2018 (83 % jämfört med 76 %). Andel som upplever att all personal känner sig trygga med sitt boendestöd var något högre än resultatet 2018 (85 % jämfört med 84 %). Andel som uppger att de förstår vad all personal menar var högre än resultatet 2018 (83 % jämfört med 71 %).

Analys av resultaten från brukarundersökningen för personer med funktionsnedsättning sker i samverkan med kommunerna Ekerö, Järfälla, Sigtuna och Sollentuna. Denna samverkan organiseras av FOUU. Vid jämförelse med dessa kommuner och med riket ligger Solnas resultat i huvudsak i linje med övriga.

Under 2021 har nämnden fortsatt att mäta brukarnas upplevelse med fördjupade kvalitetsfrågor. 88 av 129 tillfrågade personer med insatsen bostad med särskild service för vuxna enligt LSS eller daglig verksamhet enligt LSS besvarade frågorna. Svaren visar att andelen som alltid/oftast får ett bra bemötande från personalen är 98 procent. Andelen som alltid/oftast känner sig trygga är 98 procent. Andelen som upplever att de alltid/oftast vara med och bestämma vilken hjälp de får är 94 procent. Andelen som aldrig/sällan besväras av ensamhet är 81 procent. Den besvärande ensamheten kommer verksamheterna och utförarna arbeta vidare med.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Verksamheterna har arbetat med identifierade utvecklingsområden från 2020 års avtalsuppföljningar. 2021 års avtalsuppföljningar har genomförts under hösten.

- Kompetenshöjande insatser genom att erbjuda vård- och omsorgspersonal inom funktionshinderområdet olika utbildningar. Totalt 80 medarbetare deltog under våren 2021 i Forum Carpes utbildningar inom exempelvis autism och neuropsykiatri, självskadebeteende, psykisk ohälsa och intellektuell funktionsnedsättning.
- Uppföljning av samverkansrutinen med socialförvaltningen har genomförts. Uppföljningen visar att samverkan fungerar bra och rutiner följs.
- Erhållet stimulansbidrag för utökad habiliteringsersättning under 2021 och utarbetat modell för att stimulera arbetstagarna att delta i daglig verksamhet.
- Verksamheterna inom boendestöd har utvecklat sina möjligheter att erbjuda stöd via telefon och videosamtal med sina klienter. Detta har resulterat i att fler personer har blivit mer självständiga och kan klara fler aktiviteter i det dagliga livet. Daglig verksamhet inom LSS har erbjudit digital verksamhet för de arbetstagare som ej kunnat delta fysiskt.
- Hälso- och sjukvårdsteamet LSS har förstärkts eftersom antalet grupp- och servicebostäder har ökat samt för att förbättra tillgången till teamet ute i verksamheterna. Samverkan med läkare på vårdcentralerna har utvecklats.

Den besvärande ensamheten bland solnabor, som har hemtjänst eller som är boende på vård- och omsorgsboende, ska minska.

 Målet uppfylls till stor del i år

Måluppfyllelsen gällande den besvärande ensamheten mäts i första hand genom årliga nationella brukarundersökningar för vård- och omsorgsboende samt hemtjänst. I början på året meddelade Socialstyrelsen att årets mätningar kommer att genomföras först under början av 2022, vilket innebär att någon mätbar siffra inte kan presenteras för året då resultaten kommer först till sommaren 2022.

Arbetet med individuppföljningar på vård- och omsorgsboendena pågår kontinuerligt under året och uppföljningen visar att majoriteten av de boende upplever att ensamhet inte är något problem/inte är ett så stort problem, vilket är i linje med föregående års resultat. Totalt 111 individuppföljningar har genomförts inom hemtjänst under perioden och 92 brukare har besvarat de kvalitetsfrågor som ställts. 15 procent av de svarande upplever besvärande ensamhet som ett visst eller stort problem medan 85 procent inte upplever detta som ett så stort eller inte alls som ett problem.

Nämndens arbete för att öka hälsa, välbefinnande och livsglädje hos äldre har fortsatt under året. Det har skett bland annat genom samverkan med frivilligorganisationer och andra volontärer och har som syfte att bryta social isolering, ge social stimulans och erbjuda friskvårds- och/eller kulturaktiviteter. Nämnden fortsätter arbetet med att erbjuda personer med en demenssjukdom och deras anhöriga stöd för att motverka social isolering.

Wi-Fi har installerats i gemensamma utrymmen och i lägenheter på vård- och omsorgsboenden för att underlätta kommunikation och kontakt med närstående liksom möjligheten att använda appar, läsa tidningen, spela spel med mera. Digitala möten är en etablerad arbetsform inom och mellan organisationer men erbjuds också som kontaktväg för kunder och brukare.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Arbetsätt för att systematiskt minska den besvärande ensamheten på vård- och omsorgsboende har implementerats.
- För att minska den besvärande ensamheten har de rekviderade stimulansmedlen använts för att köpa in välfärdsteknik.

- För att stödja målen har videosamtal fortsatt erbjudas till de boende och anhöriga som komplement till fysiska besök.
- Under våren har de hemtjänstkunder som före pandemin regelbundet besökte dagverksamheten fortsatt haft individuella aktiviteter såsom promenader eller annan sysselsättning som ersättning till ordinarie verksamhet. I slutet av juni togs beslut om att öppna dagverksamheterna i anpassad form så verksamheterna kan fortsätta följa de rekommendationer som finns på grund av pandemin.
- Projekten "Seniorträffen kommer" och "Skapa meningsfull tillvaro med den äldre i fokus" har pågått under året för att minska den besvärande ensamheten.

Uppdrag

Kommunfullmäktiges beslutade uppdrag för nämnden följs främst upp i delårsrapport per augusti och i årsredovisningen. Status för uppdragen bedöms enligt:

- Uppdraget är slutfört
- Uppdraget pågår enligt plan
- Uppdraget pågår med avvikelse
- Uppdraget avbrutet eller har inte startat.

Uppdrag
 Omvårdnadsnämnden får i uppdrag att ta fram en strategi för kompetensutveckling inom äldreomsorgen.
 Omvårdnadsnämnden får i uppdrag att säkerställa att erfarenheterna och lärdomarna från hanteringen av Coronapandemin tillvaratas i utvecklingen av verksamheterna.

Omvårdnadsnämnden får i uppdrag att ta fram en strategi för kompetensutveckling inom äldreomsorgen.

- Uppdraget är slutfört.

Uppdraget att ta fram en strategi för kompetensutveckling inom äldreomsorgen avrapporterades till omvårdnadsnämnden i juni.

Omvårdnadsnämnden får i uppdrag att säkerställa att erfarenheterna och lärdomarna från hanteringen av Coronapandemin tillvaratas i utvecklingen av verksamheterna.

- Uppdraget är slutfört.

Uppdraget att tillvarata erfarenheter från hanteringen av pandemin i verksamheterna avrapporterades till kommunstyrelsen i december.

I arbetet med att tillvarata erfarenheter och lärdomar från hanteringen av pandemin i utvecklingen av stadens verksamheter har ett antal fokusområden identifierats; prioritering av det kommunala uppdraget, samverkan med civilsamhället och näringslivet, samverkan inom staden, säkerställande av att medarbetarnas kunskap och kompetens används på bästa möjliga sätt och tillvaratagande av digitaliseringens möjligheter.

Prioritering av det kommunala uppdraget handlar om att identifiera vad som utgör det kritiska samhällsuppdraget i förhållande till kommuninvånarna. Under pandemin blev det än tydligare att det handlar om äldreomsorg, hemtjänst, individ- och familjeomsorg, förskola och skola. Samtliga förvaltningar visade under pandemin stor flexibilitet och ställde om sina verksamheter för att kunna bistå inte minst omvårdnadsförvaltningen i sitt

samhällsuppdrag. Arbetet med prioritering pågår löpande för att säkerställa att resurserna kommer till största möjliga nytta.

Den omställning av verksamheterna som skedde med inriktning på att säkra de mest kritiska samhällsfunktionerna under hanteringen av pandemin visade på den kraft som finns i en utvecklad samverkan och ett starkt ledarskap i staden. Utifrån ett tydligt gemensamt uppdrag och ett tydligt ledarskap utvecklades samverkansformer inom förvaltningarna och över förvaltningsgränserna. Det förvaltningsövergripande samarbetet kom till uttryck exempelvis genom att omvårdnadsförvaltningen under pandemin fick stöd av stadens övriga förvaltningar inom områden såsom tillverkning, inköp och leverans av skyddsutrustning, bemanning och kommunikation.

En viktig förutsättning för att utveckla samverkan och att tillvarata medarbetarna på bästa sätt är ledarskap och medarbetarskap. Satsningar har gjorts på att ge medarbetare möjlighet att vidareutbilda sig till vårdbiträden, undersköterskor och specialistundersköterskor. Det har även gjorts en satsning på att etablera ett kliniskt träningscentrum på Hallen för att medarbetarna inom omsorgen ska kunna träna på olika hälso- och sjukvårdsinsatser, få möjlighet att höja sin kompetens och bli instruerade av instruktörer och vårdlärare. Ett stort fokus har också legat på att stärka den digitala kompetensen bland medarbetare inom omvårdnadsförvaltningen.

Hanteringen av pandemin visar också på vikten av att använda medarbetarnas kunskap och kompetens på bästa möjliga sätt i stadens verksamheter. Det pågår ett utvecklingsarbete på omvårdnadsförvaltningen, som går under benämningen ”En trygg och självständig omsorg”, som syftar till att möjliggöra för Solnas äldre att bo hemma längre under trygga förhållanden och att säkerställa omsorgen till de äldre som behöver det allra mest. I det utvecklingsarbetet är inriktningen att skapa förutsättningar för medarbetare i hemtjänsten, främst undersköterskor och vårdbiträden, att fokusera på sin kärnverksamhet – omvårdnad. Genom att understödja att näringslivet bistår med att tillhandahålla serviceinsatser såsom mat- och apoteksinköp ska medarbetarna inom hemtjänsten kunna fokusera sina insatser på omvårdnad.

Hanteringen av pandemin ställde krav på staden att utveckla nya arbetssätt med hjälp av digitala verktyg. Inom omvårdnadsförvaltningen har trygghetskameror installerats hos hemtjänstkunder, som möjliggör att natttillsyn kan utföras på distans. Trygghetskamerorna möjliggör dels att hemtjänstkunderna får en ostörd nattsömn, dels att medarbetarna kan fokusera på de kunder som har behov av mer än enbart tillsyn på natten. Trygghetskamerorna i hemtjänsten är ett exempel på hur digitala lösningar kan bidra till mer självständighet och integritet för den äldre. I detta syfte och för att minska det digitala utanförskapet och den ofrivilliga ensamheten har också omvårdnadsförvaltningen anställt en digital fixare som kan stödja bland annat hemtjänstkunder i användningen av den digitala tekniken. Genom ett samarbete med förvaltningen för arbetsmarknad, kultur och fritid kommer det också att vara möjligt för äldre att på biblioteket låna och prova smart utrustning för hemmet. Det drivs också ett arbete för att utveckla samverkan mellan omvårdnadsförvaltningen och förvaltningen för arbetsmarknad, kultur och fritid med inriktningen att utveckla fritidsaktiviteter för seniorer utifrån stadens kultur- och fritidsutbud.

Omvårdnadsnämnden har i avtalen med utförarna förtydligt ansvaret för beredskapslager av skyddsutrustning, skriftliga planer för hög sjukfrånvaro samt tydliggjort utförarens ansvar för krisledning.

Ekonomisk analys

Driftredovisning

Nämndens nettokostnader uppgår till 861,8 mkr, vilket är en minskning med 35,9 mkr (4 %) jämfört med föregående år. Förändringen förklaras huvudsakligen av att nämnden under året i snitt har haft 70 stängda platser inom särskilt boende, vilket föregående var 75 stängda platser från och med om juni månad.

Nämnden har under 2021 en ny resursfördelningsmodell för belagda platser inom egen regi för LSS gruppboenden och Skoga äldreboende i syfte att få en tydligare uppföljning av verksamheterna samt likställa förutsättningarna mellan intern och externa utförare. Denna förändring påverkar både intäkter och kostnader i lika stor grad, cirka 94 mkr interna intäkter och interna kostnader.

Omvårdnadsnämndens helårsprognos per augusti var ett överskott mot budget på 57,6 mkr. Det slutliga utfallet är 72,1 mkr, vilket ger en differens mellan resultat och prognos motsvarande 14,5 mkr.

Prognosavvikelsen beror i huvudsak på att lägre kostnader inom särskilt boende på grund av lägre efterfrågan av platser på särskilt boende och inom LSS, bidrag för ökade kostnader relaterat till COVID-19 tillhörande föregående år samt återfört bidrag för Vinnova som avslutats i juli innevarande år.

Omvårdnadsnämnden visar ett överskott på 72,1 mkr i jämförelse med periodens budget. Detta förklaras i huvudsak av att nämnden under året i snitt haft 70 platser stängda inom särskilt boende samt en lägre efterfrågan av platser på särskilt boende på grund av pandemin.

Nämndens stimulansmedel uppgår till 13 mkr för 2021, varav 4 mkr avser uppfyllda nämndmål, 0,6 mkr avslutat projekt Vinnova, 1,3 mkr kompensation från Försäkringskassan för sjukfrånvaro och 6 mkr är kompensation merkostnad för skyddsmedel.

Resultaträkning (mkr)	2021	2020	% 21/20	Budget- avvikelse	Budget	Prognos	Prognos- avvikelse
Taxor och avgifter	27,6	28,0		9,9	17,8	27,5	-0,1
Hyror och arrenden	33,0	32,6		6,8	26,2	32,5	-0,5
Bidrag	85,8	94,6		19,0	66,8	74,3	-11,5
Försäljning av verksamhet	0,7	1,2		0,7	0,0	1,0	0,3
Övriga intäkter	19,1	20,4		-13,1	32,2	19,4	0,3
Intern intäkt peng (kto 39)	174,9	69,8		69,2	105,7	175,0	0,1
Summa intäkter	341,1	246,7	38,3 %	92,5	248,6	329,7	-11,4
Personalkostnader	-268,2	-262,0		-4,9	-263,3	-269,0	-0,8
Köp av verksamhet/tjänster	-623,0	-672,6		74,6	-697,7	-624,5	-1,5
Lokalkostnader	-81,7	-80,4		-6,4	-75,3	-81,2	0,5
Kapitalkostnader	-3,2	-3,9		0,7	-3,9	-3,3	-0,1
Övriga kostnader	-51,3	-55,7		-14,8	-36,5	-53,0	-1,7
Intern kostnad peng (kto 77)	-175,5	-69,8		-69,6	-105,8	-175,0	0,5
Summa kostnader	-1 202,9	-1 144,4	5,1 %	-20,4	-1 182,5	-1 206,0	-3,1
Verksamhetens nettokostnader	-861,8	-897,7	-4,0 %	72,1	-933,9	-876,3	-14,5

För en god ekonomisk styrning är det viktigt att nämndernas prognossäkerhet är hög. I årsredovisningen jämförs därför årets utfall med nämndens prognoser under året.

Omvårdnadsnämndens helårsprognos per augusti var ett överskott mot budget på 57,6 mkr. Årets budgetöverskott uppgår till 72,1 mkr, vilket ger en differens mellan resultat och prognos på 14,5 mkr. Prognosavvikelsen beror i huvudsak på att lägre kostnader inom särskilt boende på grund av lägre efterfrågan av platser på särskilt boende och inom LSS, bidrag för ökade kostnader relaterat till Covid-19 tillhörande föregående år samt återfört bidrag för Vinnova som avslutats i juli innevarande år.

Verksamheter

Verksamheter (mkr)	2021	2020	% 21/20	Budget- avvikelse	Budget	Prognos	Prognos- avvikelse
Nämndverksamhet	-0,7	-0,8	-14 %	0,7	0	-0,7	0,0
Äldreomsorg hemtjänst	-182,1	-165	10 %	1	-181,1	-181,1	1,0
Äldreomsorg särskilt boende	-388,4	-421,1	-9 %	-39	-427,5	-383	5,4
Insatser enligt LSS	-228,3	-239,9	-5 %	-21	-249,3	-237,1	-8,8
Insatser personer m funktionsnedsättning	-8,2	-7,2	14 %	1	-7,1	-7,1	1,1
Färdtjänst	-6,9	-5,8	19 %	0,4	-6,6	-7	-0,1
Förvaltningsgemensam verksamhet	-47,2	-57,9	-19 %	-15,2	-62,3	-60,3	-13,1
Verksamhetens nettokostnader	-861,8	-897,7	-4,0	-72,1	-933,9	-876,3	-14,5

Hemtjänsten har ökat sina kostnader med 17,1 mkr jämfört med föregående år medan särskilt boende har minskat med 32,7 mkr. Minskningen beror på att nämnden från och med juni 2020 stängde ner 75 platser vilket ska jämföras med innevarande år som har haft stängda platser från januari månad.

Jämfört med prognos avviker hemtjänsten negativt med 1 mkr i högre kostnad och särskilt boende 5,4 mkr lägre kostnad. Avvikelsen förklaras av fler omvårdnadstimmar inom hemtjänst och för särskilt boende på grund av minskad efterfrågan av platser samt återfört bidrag för skyddsmedel tillhörande föregående år.

Jämfört med budget avviker Hemtjänsten negativt med 1 Mkr (0,5%) i högre kostnad medan särskilt boende har

39 mkr lägre kostnad jämför med budget då nämnden hade prognostiserat att fler platser successivt skulle ha öppnats upp under året.

LSS har en minskning med 11,6 mkr jämfört med föregående år vilket bland annat beror på felperiodisering från 2019 som påverkade 2020 år negativt med 4 mkr samt lägre kostnad för sommarvistelse, korttidstillsyn barn, boende barn och kontaktperson.

Avvikelsen jämfört med prognos förklaras av lägre kostnad för daglig verksamhet och för återfört bidrag för merkostnad relaterat till COVID-19 tillhörande föregående år.

Jämfört med budget avviker LSS med 21 mkr vilket bland annat beror på lägre kostnad för sommarvistelse, kontaktperson och daglig verksamhet.

Insatser personer med funktionsnedsättning har ökat sin kostnad med 1 mkr och färdtjänst med 1,1 mkr.

Nämndens gemensamma kostnader har minskat med 10,7 mkr vilket beror på lägre kostnader för skyddsmaterial samt effektivisering av administrativa processer jämfört med föregående år.

Jämfört med prognos avviker Omvårdnadsnämnden med 13,1 mkr vilket förklaras av lägre kostnad för förbrukningsmaterial, lägre kostnad för administration samt bidrag för uppfyllda nämndmål.

Nämndens gemensamma kostnader är 15,2 mkr lägre än budget vilket förklaras av lägre kostnader för förbrukningsmaterial, effektivare administrativa processer och kostnadstäckning för skyddsmaterial tillhörande föregående år.

Investeringsredovisning

Årets investeringsutfall uppgår till 0,7 mkr vilket är 0,8 mkr lägre än årets budget. Avvikelsen kan till viss del förklaras av den genomlysning av investeringsprocessen samt anläggningsregistret som genomförts i staden under 2021. Genomlysningen har bland annat resulterat i ett förtydliggörande av stadens anvisning för gränsdragning mellan investeringsutgifter och driftkostnader samt en förändring av beloppsgränsen för en investeringsutgift vilket beskrivs närmare i Solna stads årsredovisning. De poster som inte uppfyller stadens krav för att definieras som investeringsutgifter har korrigerats på central nivå i staden via eget kapital respektive årets resultat och påverkar inte nämndernas resultat 2021.

Investeringsredovisning (mkr)	2021	2020	Differens 21/20	Återstår av årsbudget	Budget	Prognos	Prognos-avvikelse
Verksamhetens investeringar	0,7	1,4	-0,7	0,8	1,5	1,5	-0,8

Väsentliga personalförhållanden

Kompetensutveckling

Förvaltningen arbetar systematiskt med kompetensutveckling som en viktig del i förvaltningens strategi för kompetensförsörjning.

I samband med pandemins utbrott har samtlig omvårdnadspersonal kontinuerligt genomgått utbildning i basala hygienrutiner och genom praktiska övningar lärt sig hur nödvändig skyddsutrustning ska användas. Informationsmaterial om detta på såväl svenska som andra språk har använts.

En satsning i att utbilda språkombud på särskilda boenden har pågått under 2021 och kommer fortsätta under 2022.

ESF-projektet Digitalt medarbetarskap verkar för att ge personal och chefer inom egen regi kompetensutveckling i digitalisering. I februari startade en utvecklingsinsats kring förändringsledning och att leda digitalisering för Omvårdnadsförvaltningens samtliga chefer. Satsningen ska bland annat ge konkreta verktyg och metoder att

arbeta med i verksamheterna. Projektet avslutas i februari 2022.

I juni invigdes träningscentret Metodikum i Solna som ger möjlighet för vård- och omsorgspersonal att färdighetsträna olika praktiska moment. Instruktörer från flera olika verksamheter har utbildats och kommer att ansvara och förbereda den praktiska träningen.

Nämnden har rekviderat statliga medel genom Äldreomsorgslyftet för att genomföra kompetenshöjande insatser för omvårdnadspersonal inom äldreomsorgen. Exempelvis studerar för närvarande 28 medarbetare till vårdbiträde, undersköterska/specialistundersköterska varav 7 medarbetare från egen regi och resterande från de privata utförarna.

Samtliga verksamheter inom äldreomsorgen har erbjudits stödsamtal med anledning av spridning av covid-19. Cirka 70 medarbetare har tackat ja till att delta.

Förebyggande hälsoarbete

Inom förvaltningen pågår ett strukturerat arbete med fokus på faktorer som bidrar till ökad hälsa och till hållbar arbetshälsa över tid med aktiviteter som främjar, förebygger och rehabiliterar. På grund av rådande pandemi med restriktioner som fortsatt även 2021 har de hälsofrämjande aktiviteterna inte kunnat utföras i den utsträckning som planerats.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron inom förvaltningen för 2021 är 8,7 procent att jämföra med 11,9 procent för 2020. Korttidssjukfrånvaron är 3,9 procent att jämföra med 4,8 procent för 2020. Långtidssjukfrånvaron är 3,2 procent att jämföra med 3,8 procent för 2020. Verksamheterna arbetar systematiskt i enlighet med rehabiliteringsprocessen för en minskad kort- och långtidssjukfrånvaro.

Medarbetarundersökning - Hållbart medarbetarengagemang, HME

Medarbetarundersökningen genomfördes under hösten 2021 med en svarsfrekvens på 83 procent mot 85 procent 2020. Medarbetarundersökningens resultat avseende HME (83,8) ligger kvar på en hög nivå även om det har sjunkit något jämfört med 2020 års resultat (84,7). Resultatet visar att cheferna i ännu högre grad visar uppskattning, förtroende och möjliggör att medarbetarna kan ta ansvar jämfört med 2020 års resultat. Även chefernas arbetsätt att målstyra får höga resultat av medarbetarna. De utvecklingsområden som förvaltningen ska arbeta med under 2022 är motivation, att utvecklas och lära nytt i det dagliga arbetet och delaktighet.

Periodutfall	2021	2020	Förändring
Antal anställda	447	436	11
- varav kvinnor	343	338	5
- varav män	104	98	6
Antal årsarbetare i snitt	381,1	367,5	13,6
Sjukfrånvaro, %	8,7	11,9	-3,2
Hållbart medarbetarengagemang-index (HME)	83,8	84,7	-0,9
Fotnoter:			
<i>Antal årsarbetare i snitt avser överenskommen sysselsättningsgrad.</i>			

Tväarsektoriella frågor

Solna stad har väl utvecklade metoder för att arbeta med de tvärasektoriella frågorna; internationellt arbete, likabehandlingsarbete och strategiskt miljö- och klimatarbete. Kommunstyrelsen, kommittéer och råd skapar tillsammans med stadsledningsförvaltningen förutsättningar för arbetet bland annat genom styrdokument, kunskapsuppbyggnad, erfarenhetsutbyte och samarbete. Nämnderna har uppdraget att använda de tvärasektoriella perspektiven för att utveckla den egna verksamheten och stödja nämndens måluppfyllelse. Det tvärasektoriella arbetet följs upp i delårsrapport och årsredovisning.

Internationellt

Nämndens internationella arbete används huvudsakligen som metod för verksamhets- och kvalitetsutveckling.

Omvårdnadsnämndens arbete med de internationella frågorna är bland annat kopplade till nämndmålen som inkluderar trygghet, bemötande och nöjdhet samt att motverka social isolering.

Nämnden deltar i Eurocities, Social Affairs forum framför allt i arbetsgruppen Urbant åldrande (urban ageing). Tre personer från omvårdnadsförvaltningens ledningsgrupp representerar omvårdnadsnämnden i såväl forumet, arbetsgruppen som i stadens egna eurocitiesnätverk. På grund av den pågående pandemin (Covid-19) har Eurocities ersatt samtliga konferenser och arbetsgruppsmöten med digitala alternativ. Nätverket har under pandemin fokuserat på att samla och sprida goda exempel på hur städer arbetat för att tackla pandemins utmaningar och säkra service till medborgarna. Webinarier med goda exempel har genomförts. Det kollegiala utbytet av erfarenheter har varit mycket intressant att ta del och inspireras av. Ett exempel är hur arbetet med att motverka social isolering/ensamhet är strukturerat. En annan intressant trend bland deltagande städer är utvecklingen av generationsöverskridande mötesplatser och boendeformer. Erfarenheter som är intressanta i omvårdnadsnämndens och kultur- och fritidsnämndens gemensamma utvecklingsarbete kring mötesplatser.

Vaccinfrågan har varit högt på dagordningen vid arbetsgruppens möten under året, såväl hur man uppmuntrar till vaccinering mot Covid-19 som hur sårbara grupper ska få tillgång till den tredje dosen så snabbt som möjligt. Inför nästa år prioriteras strategier och handlingsplaner för att möta behovet av stöd för de som drabbats av psykisk ohälsa på grund av pandemin och de restriktioner man levt med.

Omvårdnadsnämnden har ett långsiktigt samarbete med ett kanadensiskt universitet där elever som studerar skandinaviska exempel på äldreomsorg vid ett flertal tillfällen besökt Solna. När fysiskt besök inte varit möjligt har kursen genomförts digitalt och medarbetare från förvaltningen har varit gästföreläsare. En motsvarande presentation av kanadensisk äldreomsorg kommer att genomföras i samband med att en ny grupp kanadensiska studenter besöker Solna i maj 2022.

Digitaliseringen har stor påverkan på omvårdnadsnämndens ansvarsområde och verksamheterna behöver anpassas utifrån detta. Den digitala utvecklingen ger möjligheter att höja kvaliteten inom vård och omsorg, skapa effektivare arbetssätt samt underlätta rekryteringen av chefer och omvårdnadspersonal i framtiden. Omvårdnadsförvaltningen deltar tillsammans med barn- och utbildningsförvaltningen i EU-projektet Digitalt medarbetarskap som leds av stadsledningsförvaltningen. Projektet har givit möjlighet till målgruppsanpassad digital kompetensutveckling för medarbetare inom vård och omsorg baserat på medarbetares specifika förutsättningar och behov. Projektutvärderingar har visat på mycket goda resultat.

Likabehandling

Nämndens likabehandlingsarbete syftar till att utveckla nämndens verksamhet och måluppfyllelse samt att säkerställa ett likvärdigt bemötande och service. Det arbetet syftar till att utveckla nämndens verksamhet och dess kvalitet. Nedan beskrivs likabehandlingsarbetet under året.

Arbetet mot våld i nära relationer som även omfattar hedersvåld riktar sig både till stadens äldre och till personer med funktionsnedsättning. Samverkansrutiner är framtagna mellan omvårdnadsförvaltningen och socialförvaltningen.

Handläggarna på avdelningen för myndighetsutövning har utbildats i normkritiskt tänkande, likabehandling och att arbeta för att undvika kränkande särbehandling.

Information om likabehandlingsarbete ingår som en naturlig del i introduktionen av nyanställda och som en grund i ledarskapsutbildningen i staden.

Upphandling enligt lagen om valfrihetssystem (LOV) innebär för äldre och för personer med funktionsnedsättning en ökad valfrihet i valet av utförare av beviljade insatser.

Miljö och klimat

Nämndens miljöarbete utgår från den av kommunfullmäktige antagna miljöpolicy med tillhörande miljöstrategi samt nämndens nämndmål. Nedan beskrivs de huvudsakliga aktiviteterna inom miljöområdet under året utifrån miljöpolicyens fokusområden. De genomförda aktiviteterna har bland annat bidragit till fokusområdet en effektiv resursanvändning

För att styra mot de övergripande målen för miljöarbetet i staden fortsätter nämnden sitt arbete med att samverka med stadens verksamheter för att köpa in eller leasa eldrivna cyklar och bilar. De bilar som utgör bilflottan inom nämndens verksamheter är främst kopplade till hemtjänsten. Arbetet med att digitalisera nattillsyn har införts under 2021, myndighetsavdelningen erbjuder nu i första hand trygghetskamera hos de kunder som har behov av nattillsyn som insats. Detta har medfört minskat bilåkande för nattpatrullen. Humaniora hemtjänst har satsat på att öka antalet elcyklar och vanliga cyklar för medarbetarna. Vårdplaneringar sker mer och mer via videolänk, vilket minskar antalet bil- och taxiresor. Myndighetsavdelningen har under perioden införskaffat fler elcyklar som används vid hembesök och vid de vårdplaneringar som inte sker via videolänk. Hemtjänstutförare erbjuder medarbetare utbildning i att köra Eco Driving. Nämnden planerar att stegvis byta ut fordonsflottan mot eldrivna bilar. En utmaning har varit att få ett antal parkeringsplatser med laddningsmöjlighet i anslutning till Humanioras hemtjänstlokaler.

Källsortering av hushållssopor sker på samtliga vård- och omsorgsboenden. För att minska mängden plast finns plastkvarnar i verksamheter där behov finns. Plastkvarnar komprimerar plastmängden och därmed minskar antalet transporter. Just nu finns plastkvarnar på tre vård- och omsorgsboenden. Nämnden ser över möjligheten att installera balpressar för att komprimera pappersmängden och därmed antalet transporter, en balpress har installerats på ett vård- och omsorgsboende. I dagsläget finns matavfallssortering på fyra verksamheter. Nämnden planerar att införa matavfallssortering och matavfallshämtning framöver på de verksamheter som har möjlighet till det. Miljökrav har ställts i genomförda upphandlingar, bland annat krav på att införa sortering av matavfall. Dialog med verksamheterna om att mäta matavfall har påbörjats.

Energibesparande åtgärder har genomförts under några år på samtliga vård- och omsorgsboenden i de allmänna ytorna. Det har skett genom utbyte av befintliga armaturer till armaturer med lågenergilampor LED och i vissa fall närvarostyrd belysning.

Förrådet med begagnade möbler är ett förråd där många verksamheter hämtar möbler och byter ut vid behov. Resultatet blir att verksamheterna får lägre inköpskostnader och samtidigt bidrar till miljö- och klimatvänlig hantering.

De genomförda aktiviteterna har bidragit till genomförande av Solna stads miljöstrategi, särskilt fokusområdet en effektiv resursanvändning.

Förväntad utveckling

Pågående pandemi (Covid-19)

Nämnden kommer utifrån Folkhälsomyndighetens anvisningar fortsätta sitt arbete med att förhindra smittspridning av Covid-19. I samverkan med Region Stockholm sker provtagning och smittspårning samt vaccination i nämndens verksamheter.

Prognos för verksamheter

I Solna ökar antalet äldre i långsammare takt och i ett senare skede jämfört med resten av Sverige. Andelen äldre har minskat kontinuerligt i Solna sedan början av 1990-talet. Solna är också en av få kommuner i landet där andelen äldre i befolkningen beräknas minska fram till 2025. Åldersgruppen äldre än 90 år, där behovet av omsorg är störst, fortsätter att minska under de kommande tio åren. Ökningen sker i stället främst i åldersgruppen 80-89 år medan åldersgruppen 65-79 år har en relativt mindre ökning. Det finns också en skillnad i denna prognos jämfört med tidigare års prognoser, där antalet personer i åldern 45-65 skrivits ner från tidigare befolkningsprognoser. Detta påverkar utvecklingen av behov av vård och omsorg till omvårdnadsnämndens målgrupp om 10-20 år.

Sett till den demografiska utvecklingen är behovet av vård- och omsorgsplatser relativt jämn. Den stora förändringen är istället att staden i dagsläget verkställer cirka 65 platser färre än vad prognosen anger, med anledning av pandemin. Omvårdnadsnämnden bedömer att effekten kommer vara varaktig de kommande åren, och följer utvecklingen av ansökningar på veckobasis. Det är ännu för tidigt att säga om effekten av pandemin kommer avta med åren, men inget talar i dagsläget för att behovet skulle öka i snabbare takt än den demografiska utvecklingen. Enligt befolkningsprognosen kommer det behövas ytterligare ett vård- och omsorgsboende under det kommande decenniet med ungefär 2028-2030 som startår

Behovet av hemtjänst i Solna beräknas öka med 10 procent under perioden 2022-2027, med anledning av den demografiska utvecklingen. Beträffande LSS-bostäder är den samlade bedömningen att Solna stad behöver öka kapaciteten med fyra-fem platser årligen. Omvårdnadsnämnden bedömer att behovet av gruppboendestäder är större än av serviceboendestäder i närtid, men att båda kommer behövas under den prognosticerade perioden.

Välfärdsteknik och nya arbetssätt

Välfärdsbehoven ökar till följd av att antalet äldre ökar samtidigt som befolkningen i arbetsför ålder inte ökar i samma takt. Denna utveckling ställer sammantaget krav på att utveckla omvårdnadsnämndens verksamhet och arbetssätt. Utveckling av välfärdsteknik kommer att vara en viktig del i detta. Den digitala utvecklingen ger möjligheter till att skapa effektivare arbetssätt samt underlätta rekrytering av chefer och vårdpersonal i framtiden. Några exempel på utvecklingsområden är förebyggande verksamhet, hemtjänst med ökad digitalisering, Wi-Fi och digital signering för personal på vård- och omsorgsboenden.

Samverkan med Region Stockholm

Ett viktigt utvecklingsområde är samverkan mellan staden och Region Stockholm. Det behöver finnas en god samverkan dels mellan slutenvården, primärvården och staden vid själva vårdövergången, dels mellan primärvården och staden efter hemkomsten från sjukhus. Om övergången till det egna hemmet upplevs som otrygg finns en ökad risk för återinläggning till slutenvården, ett ökat omsorgs- och omvårdnadsbehov samt ökad efterfrågan på alternativt boende. Det är därför viktigt att förbättra samverkan mellan staden och regionen för att skapa förutsättningar för att hemtjänstkunder ska kunna känna sig trygga med att bo hemma och för att stadens och regionens resurser ska användas på bästa möjliga sätt. Under 2021 planeras därför ett pilotprojekt mellan Region Stockholm och Solna stad med inriktningen att förbättra och utveckla nya arbetssätt mellan två husläkarmottagningar och hemgångsteamet inom hemtjänsten. Faller pilotprojektet väl ut är ambitionen att arbetssättet ska implementeras mellan alla husläkarmottagningar i Solna och hemgångsteamet. Detta är ett led i God och nära vård, det vill säga att den vård som invånaren behöver ofta, ska finnas nära och anpassas efter invånarnas behov.

Under pandemin har det varit och är en tät samverkan mellan nämnden och regionen lokalt med fokus på frågor som berört pandemin och som leds av förvaltningens medicinskt ansvarig sjuksköterska, (MAS), samt regionens klusterledare, samordnare för primärvården. Dessa möten kommer efter pandemin att fortsätta med fokus på att tillsammans upprätta en handlingsplan för det fortsatta samarbetet.

Under 2022 kommer ett nytt informationsöverföringssystem att införas stegvis av Region Stockholm för att säkerställa en trygg och säker planering för de patienter som vårdas inom slutenvården och som är i behov av kommunala insatser och eller insatser från öppna vårderna.

Fortsatt kompetenssäkring

En strategi för kompetensutveckling inom äldreomsorgen har utarbetats och kommer successivt implementeras.

Kompetensutveckling och kompetenshöjning inom vård och omsorg behövs för att både bibehålla och utveckla kvaliteten i verksamheterna. För det krävs medarbetare som har rätt kompetens för uppdraget. Det är bland annat därför viktigt att utbilda vårdbiträden till undersköterskor och sjuksköterskor till specialistsjuksköterskor. Omvårdnadsförvaltningen tillsammans med stadsledningsförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen fortsätter projektet digitala medarbetarskapet som syftar till att öka den digitala kompetensen hos medarbetarna. Även utvecklingsprojektet Heltidsresan mellan Kommunal och SKR som ska pågå fram till 2024 drivs för att heltidsarbete ska bli norm i välfärdens kvinnodominerade yrken.

Konkurrensutsättning

Uppföljning av genomförda upphandlingar

Verksamhetsområde / Avtal	Uppföljning
Ny gruppboendestad LSS: Södra Långgatan och Jungfrudansen (2022-02-01, 2022-07-01)	Avslutad, avtal tecknade
Revidering LOV boendestöd enligt SoL	Avslutad, avtal tecknade
Revidering LOV hemtjänst enligt SoL	Avslutad, avtal tecknade
Revidering LOV daglig verksamhet enligt LSS	Avslutad, annonsering pågår.

Verksamhetsområde / Avtal	Uppföljning
Revidering LOV korttidsvistelse enligt LSS	Revidering pågår

Avtalsuppföljning

Avtalsuppföljningarna har följt omvårdnadsnämndens uppföljningsplan för 2021.

Resultaten visar att utförarna i stort följer avtalen och trots pandemin har kvalitetsutvecklingen i verksamheterna fortgått.

Under året 2021 har avtalsuppföljning av samtliga hemtjänstutförare samt larm- och nattpatrull genomförts. Avtalsuppföljning under 2021 har även skett av alla vård- och omsorgsboenden i Solna. Avtalsuppföljning av vård- och omsorgsboende (med fler än fem solnabor) utanför Solna kommer att ske 2022. Alla dagliga verksamheter (LSS) i Solna och utanför Solna (med fler än fem deltagare), alla grupp- och servicebostäder (LSS) samt alla boendestödsutförare har följts upp enligt plan under hösten.

Intern kontroll

Uppföljning av internkontrollplan

Kategori, intern kontroll	Process/Rutin	Kontrollmoment	Resultat av kontrollmoment
Styrning	Uppföljning av verksamhetsavtal och överenskommelser och myndighetsutövning i enlighet med beslutad uppföljningsplan.	Kontroll av att planen för uppföljning av verksamhetsavtal och överenskommelser följs.	● Ingen eller försumbar avvikelse Samtliga vård- och omsorgsboende i Solna har följts upp och de vård och omsorgsboende utanför Solna med fler än fem solnabor kommer att följas upp 2022. Alla hemtjänstutförare har följts upp enligt plan. Samtliga grupp- och servicebostäder, dagliga verksamheter och utförare av boendestöd har följts upp enligt plan.
	ESF process styrning, ledning och uppföljning	Uppföljning enligt stadens och ESF-styrssystem	● Ingen eller försumbar avvikelse Projektet pågår enligt plan. Uppföljning sker enligt plan i projektets styrgrupp.
Ekonomi	Uppföljning av kostnader - Kostnadskontroll	Kontroll av uppföljning enligt stadens anvisningar för budgetuppföljningar, delårsrapporter samt verksamhetsmål. Kontinuerlig uppföljning av nyckeltal. Resultat sammanställs och föredras i nämnden.	● Ingen eller försumbar avvikelse Uppföljning har skett enligt plan
Verksamhet sprocesser	Åtkomst till uppgifter i enskildas dokumentation i vård- och omsorgsboende	Kontroll att loggkontroller görs i verksamhetssystem där personuppgifter förekommer.	● Ingen eller försumbar avvikelse Kontroll görs enligt rutin.
	Utlämnande av handlingar enligt GDPR.	Kontroll av att gällande rutiner för utlämnande av handlingar följs.	◆ Lindrig avvikelse En personuppgiftsincident har skett och är anmäld till integritetsskyddsmyndigheten, IMY.